

WIELKA BIBLIOTEKA HISTORYCZNA

POD REDAKCJĄ

STEFANA POMARAŃSKIEGO I MARIANA H. SEREJSKIEGO

W A R S Z A W A

A D A M M O R A C Z E W S K I

W A R S Z A W A

ZARYS DZIEJÓW

Dr. Henryk Bauckh

Kolekcja
Emila Kornasia

PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO KSIĄŻEK SZKOLNYCH WE LWOWIE

I. Stolica Mazowska	5—20
Dzieje ziem otaczających Warszawę — 5—6. Pierwsze wiadomości o Warszawie — 7—8. Wieś czy miasto — 8—10. Przywilej z 1413 roku — 8. Dwa odrębne miasta: Stare i Nowe — 11. Mury obronne — 11—12. Wygląd Starej Warszawy — 12. Łaźnie — 12—13. Władze miasta — 14—15. Konfraternia kupiecka — 16. Cechy — 16. Przyłączenie Mazowsza do Korony w 1526 roku — 16. Warszawa siedzibą sejmów i wolnych elekcji — 16. Rozrost miasta — 16—19. Pierwszy most przez Wisłę — 16—17. Powstanie Warszawy szlacheckiej niezależnie od mieszczańskiej — 19—20.	
II. Stolica Państwa Polskiego	21—47
Przeniesienie siedziby królów z Krakowa do Warszawy — 21—22. Pożary — 22. Morowe powietrze — 22—23. Domy mieszczan — 23—24. Pałac Kazanowskich — 24. Zamek królewski — 24—26. Kościoły — 26—27. Szpitale — 27—28. Powstanie jurydyk — 28. Najazd szwedzki — 28—29. Zniszczenia — 29. Odbudowa miasta — 29—30. Pałac Krasińskich — 30—31. Wilanów — 31. Wojna z Karolem XII — 32. Morowe powietrze — 33. Szybkie zatarcie śladów zniszczeń — 33. Zamierzenia urbanistyczne Augusta II i ich realizacja — 34. Budowle epoki saskiej — 34—36. Działalność Fr. Bielińskiego — 36. Komisja Brukowa — 36. Panowanie Stanisława Augusta — 36—37. Ogrody — 37. Łazienki — 37—38. Głębokie przemiany wewnętrzne w mieście — 39. Walka o pełnię praw — 39—42. Jan Dekert — 39. Czarna procesja — 40—41. Ustawa o miastach z 18 kwietnia 1791 r. — 42—44. Zmiana nastrojów ludności — 45—46. Patriotyzm — 45. Powstanie Kościuszki — 46—47.	
III. W obcej niewoli	48—74
Pod rządami pruskimi — 48. Życie miasta — 48—49. Francuzi w Warszawie — 49—50. Czasy Księstwa Warszawskiego — 50. Rada Muncypalna — 50. Stolica Królestwa Polskiego — 51. Rozkwit budownictwa — 51—52. Dobrobyt mieszkańców — 52—53. Nastroje ludności w czasie powstania listopadowego — 54—56. Represje rosyjskie po roku 1831 — 56—60. Cytadela — 57. Wygląd miasta — 60. Nowe inwestycje — 61. Wojna krymska i rozbudzenie nadziei — 62. Manifestacje 1861 roku — 63—64. Powstanie	

styczniowe — 64—66. Stracenie członków rządu narodowego — 67. Rusyfikacja — 67—68. Hasło pracy organicznej — 68. Rozwój miasta — 68—69. Starynkiewicz i jego inwestycje — 70. Robota podziemna — 70. Tajne nauczanie — 70. P. P. S. — 71. Rewolucja 1905 roku — 72. Wybuch wojny światowej — 72. Starania o względy Polaków — 72. Okupacja niemiecka — 73—74.

IV. W wolnej Polsce	75—82
Rozbrojenie okupantów — 75. Nastroje i zachowanie się ludności — 75. Ciekawość i bierność — 76. Potrzeby miasta — 76. Rozpaczliwy wygląd — 76. Przedmieścia — 76. Przyczyny tego stanu — 77. Wojna 1920 roku — 78. Spadek marki polskiej — 79. Prace nad podniesieniem wyglądu i stanu stolicy w latach 1924—1930 — 79. Kryzys gospodarczy — 80. Wznowienie prac w ciągu ostatnich lat i dotychczasowe ich wyniki — 80—82.	

Bibliografia	83—86
Skorowidz osób	87—88
Spis rycin	89

1. Model plastyczny miasta Starej Warszawy	9
2. Model plastyczny barbakanu bramy nowomiejskiej	11
3. Z. Vogel. Katedra św. Jana w końcu XVIII wieku	13
4. Pieczęć miasta Starej Warszawy z połowy XV wieku	20
5. Widok z dziedzińca zamkowego na ul. Kanonie	24
6. Zamek królewski w stanie dzisiejszym	25
7. B. Canaletto. Pałac Krasińskich w końcu XVIII wieku	30
8. B. Canaletto. Pałac w Wilanowie w końcu XVIII wieku	31
9. Śródmieście Warszawy z Ogrodem Saskim w roku 1762	35
10. Fasada południowa Łazienek Królewskich	37
11. Fasada północna Łazienek Królewskich	38
12. Z. Vogel. Ratusz miasta Starej Warszawy w końcu XVIII wieku	40
13. Fragment rynku Starego Miasta	41
14. J. P. Norblin. Wieszanie zdrajców na rynku Starego Miasta w dniu 9 maja 1794 roku	45
15. Wkraczanie wojsk rosyjskich do Warszawy w 1794 r.	46
16. Pieczęć z czasów powstania kościuszkowskiego	47
17. Teatr Wielki na placu Teatralnym w połowie XIX wieku	53
18. M. Zaleski. Zdobycie Arsenalu 29 listopada 1830 roku	55
19. Północna część miasta przed budową cytadeli	57
20. Północna część miasta po wybudowaniu cytadeli	58
21. Rabowanie pałacu Zamoyskich na Nowym Świecie po zamachu na namiestnika Berga	65
22. Rozkaz dzienny Naczelnika Miasta z dnia 15 czerwca 1863 roku	67
23. Manifestacja na placu Grzybowskim w dniu 13 września 1904 roku	73
24. Odznaka Polskiej Organizacji Wojskowej	74
25. Dyplom obywatelstwa honorowego dla Józefa Piłsudskiego	77
26. Ratusz miasta stoł. Warszawy w stanie dzisiejszym	81
27. Herb m. st. Warszawy	82